

Dvorec Matzenau

Vzdolž madžarsko-slovenske meje se vije ob Ratkovskem potoku vas Prosenjakovci – Pártosfalva. Tu se skriva eden redkih in donedavna zanemarjenih kulturno-arhitekturnih biserov Prekmurja – двореc Matzenau in njegov park, ki двореc zaobjema in skriva pred očmi mimoidočih. Eno nadstropni двореc, ki je v zemljiški knjigi v Murski Soboti bil voden kot grad že od leta 1876, je razkošno grajena stavba (26,5 x 15,5 m in do ostrejša visoka 9m) v neoklasicističnem slogu kot letno in lovsko bivališče. Stavba, ki je danes na žalost v ruševinah in čaka na temeljito obnovo, naj bi bila zgrajena v začetku 19. stoletja, gradnjo pa so po vsej verjetnosti opravili italijanski stavbeniki. Uporabljeni gradbeni material po izjavah nekaterih lastnikov izvira s tega območja (opeka, les), prvi lastnik pa je moral imeti dobre stike z Italijani ali pa vsaj Madžari, saj se podobne stavbe pojavljajo na Madžarskem konec 18. stoletja v Noszvajju, Válu, v začetku 19. stoletja pa še v Nagycenku, Vachartyanu in Bajni. Neoklasicistične elemente na dvorcu predstavljajo dokaj dobro ohranjeno pročelje pred vhodom in ob oknih oblikovani polstebri v jonskem slogu. Na sredini med polstebri najdemo leve, simbol mesta Benetk, na osnovi česar se sme sklepati, da so двореc zgradili beneški mojstri. Dodelan slog neoklasicizma motita le kovinska balkonska ograja in kovinska balkonska podpornika, ki po stilu spadata v novejšo obdobje, čeprav ni znakov, da bi šlo za poznejše dodatke. Nad glavnim vhodom, točneje nad balkonskimi okni in vrati, sta v sredini dva dobro ohranjena grba, pred vhodom pa trije štirioglati, obokani stebri.

Podoba graščine danes

Portret grofa Carla von Matzenauerja

O burni preteklosti dvorca in njegovi veličini pričajo resnične in neresnične zgodbe, ki so se napletle okoli njegove preteklosti in se ohranile v družinskem izročilu družine Matzenau, zadnjih lastnikov dvorca. Domnevno naj bi ob priliki v njem prespal sam Napoleon in v spomin podaril laterno. Čeprav je ta zgodba malo verjetna, je pa resnična tista, ki pravi, da je bila v tem dvorcu po 1. svetovni vojni podpisana pogodba o mejni črti med Madžarsko in Prekmurjem. Ker zapisi o dvorcu segajo samo do leta 1866, ko je bil narejen prvi kataster za to območje, je težko doreči, kdaj točno je bil zgrajen oz. kdo ga je dal zgraditi. Ne poznamo imena prvega lastnika, med leti 1866 in 1900 pa je двореc menjal kar sedem lastnikov (Olga Wrede, Jožef Wrede, Vilmos Boschan in njegova žena, Jožef Lenner, banka Budapesti bankegyület, Henrik, Vilmos in Gyula Pick, Ferenc Egger, Denes Craigher), dokler ga ni naposled odkupil Carl von Matzenau, češki Nmec, ki se je leta 1900 s svojo družino na priporočilo zdravnikov zaradi ženine bolezni preselil iz Mikulova na Češkem v Prosenjakovce in ostal v dvorcu do svoje smrti.

Viri: Zemljiška knjiga v Murski Soboti; F. Kuzmič: Ruševina v Prosenjakovcih. Vestnik (MS), 1.8.1985; F. Štefanec: Gradovi na slovenskem severovzhodu. Prosenjakovski двореc. Vestnik (MS), 7.5.1998. L. Möschl: Diplomata Matzenauer. Jutro (LJ) 13 (1932), 49 (27.II.), str. 3.

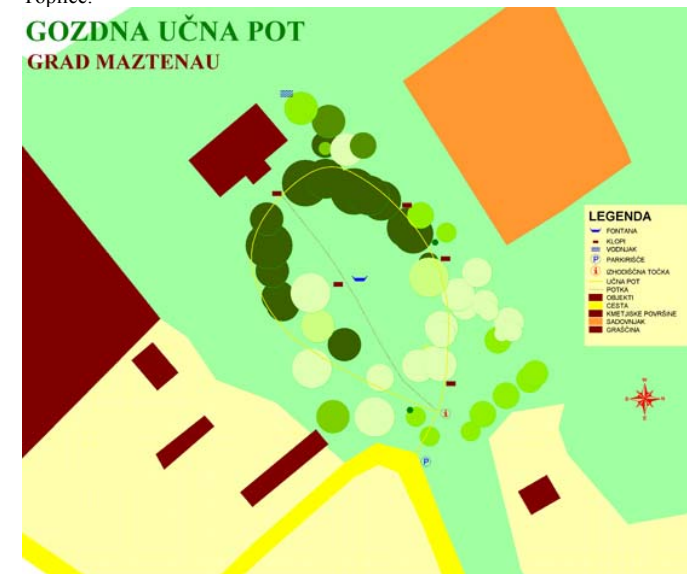
Park ob dvorcu Matzenau

V preteklosti je двореc Matzenau obdajal čudovit, urejen park, ki je bil skupaj z dvorcem po letu 1945 zanemarjen, in se je povsem zarasel. Danes v parku rastejo nekatere vrste dreves, ki so po Goričkem zelo razširjene, nekaj pa je tudi takih, ki so v teh krajih še danes redkost. V okviru gozdne učne poti so se v parku postavile informativne table, ki vsebujejo osnovne informacije in slikovno gradivo o naslednjih vrstah dreves: bukev, beli gaber, divja češnja, divji kostanj, rdeči bor, bršljan, hrast dob, navadna smreka, platana in pravi kostanj.

Z obnovo in ureditvijo se parku, ki se je nekoč z dvorcem zlival v celoto, poskuša povrniti prvotni blišč in čar. Obnova je razkrila tudi ostanke uničene fontane, ki jo je predvidoma napajal studenec. Na novo se je uredila potka po parku za obiskovalce, ki je oblikovana v obliki solze kot nekoč.

Obisk gozdne učne poti je na lastno odgovornost. Prepovedano se je gibati za zaščitno ograjo graščine.

Viri: Zavod za gozdove Slovenije, OE M. Sobota, Arhiv TIC Moravske Toplice.

V parku poleg nekdanje graščine se je vzpostavila nova gozdna učna pot »Graščina Matzenau«